

Konflikten om Vestsahara

Undervisningsmateriale til
2 moduler af 90 minutter

Samfundsfag A: STX, HHX, HF

Se modulopbygning og
læringsudbytte på næste side

Kære Samfundsfagslærer,

Konflikten i Vestsahara rummer mange samfundsfaglige problemstillinger og kan inddrages i undervisningen fra forskellige vinkler. Konflikten om Vestsahara som case kan tilgås forskelligt, men peger uanset valg af problemstilling på globaliseringens store betydning i konflikter som denne. Eleverne arbejder samfundsfaglig med forskellige aktører såsom FN, EU og Danmark. Eleverne på opdagelse i den digitale udstilling, hvor de dels møder de forskellige aktører, dels syv saharwiers kunstværker. Eleverne skal derefter indgå i et rollespil, hvor præmissen er, at FN's sikkerhedsråd forsøger at sikre en afstemning for selvstændighed i Vestsahara. Eleverne oplever på egen krop, hvordan storpolitisk argumentation rummer historie, kultur, hensyn og kompromisser.

Materialet kan benyttes, så det passer bedst til din undervisning. Du kan gennemgå hele forløbet med din klasse, eller tage dele ud, der passer til din tid eller forløb. Vi håber, I får et godt forløb og er med på at lære en masse om konflikten i Vestsahara.

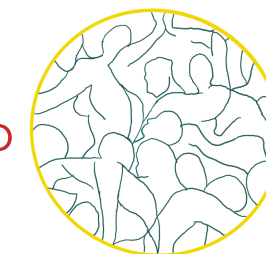
Det faglige indhold er udarbejdet med sparring fra Kurt Mosgaard fra FN forbundet. Gymnasielæreren Jonas Halberg Pedersen har bidraget med didaktisk og faglig sparring.

Materialet er bl.a. testet i en 2.g og i en 3.g klasse på Ørestad Gymnasium og evalueret af eleverne.

Vores samarbejdspartner i projektet, Global Aktion, har bidraget med faglig sparring og med deres indsigter i situationen i Vestsahara samt giver eleverne mulighed for at handle efter end undervisningsforløb.

Kontakt os
Etnografisk Formidlingsfællesskab

+4542668876

www.etnografiskformidling.dk

admin@etnografiskformidling.dk

CVR: 44178182

**Undervisningsmaterialet er
støttet af OpEN puljen og CISU**

UNDERVISNINGSMATERIALET INDEHOLDER:

BAGGRUNDSVIDEN.....3

Del 1:
DANMARK I INTERNATIONAL POLITIK.....4

Del 2: LIVET SOM BESAT.....5

Den digitale udstilling
DEN SPLITTEDE BEFOLKNING 6

Del 3: ROLLESPIL OM FN'S
SIKKERHEDSRÅD.....7-8

LAV ET FÆLLESVÆRK I KLASSEN.....9

VIL DU VÆRE MED TIL AT SKABE
FORANDRING I VERDEN?.....9

TIL VIDERE LÆSNING.....10

Bilag: Tidslinje 1884-1991.....11

ANBEFALING FRA EN
SAMFUNDSFAGSLÆRER TIL EN ANDEN

"Jeg vil anbefale materialet fordi det gør en konflikt langt væk nærværende for eleverne, fordi de møder dem det hele handler om. Materialet giver en forståelse for hvordan vores forbrug og (manglende) stillingtagen kan påvirke en lokal konflikt og den sahrawianske befolknings skæbne i Vestsahara. Det at materialet rummer en digital udstilling, forskellige typer øvelser og et rollespil muliggør dynamisk og anderledes undervisning."

Skrevet af Jonas Halberg Pedersen,
Historie- og samfundsfagslærer på
Næstved Gymnasium & HF

LEKTIER

ELEVERNE KAN MED FORDEL LYTTE TIL GLOBAL AKTION'S PODCAST INDEN FØRSTE MODUL VESTSAHARA - AFRIKAS SIDSTE KOLONI EPISODE 1: "SAHARAWIERNE VENTER PÅ EN LØSNING"

MODULOPBYGNING & LÆRINGSUDBYTTE

I modul 1 introduceres eleven til Konflikten i Vestsahara og med et specifikt samfundsfagligt fokus. Indholdet og udbyttet af dette modul kan tilpasses af læreren, alt efter hvilket forløb arbejdet skal indgå i. Eleverne arbejder i denne del med forskellige aktører i konflikten for at kortlægge hvordan en udadtil lokal konflikt trækker internationale tråde.

I modul 2 arbejder eleverne med den udstilling hvorfra undervisningsmaterialet tager sit udspring. Med en undersøgende tilgang skabes der, gennem mødet med sahrawiske kunstnere og aktivister, identifikation og indlevelse med de personer, konflikten handler om. Herunder, hvordan det opleves at være flygtning og leve et liv i ventetilstand.

I modul 3 introduceres et rollespil der engagerer og tvinger eleven til at deltage aktivt i en diskussion om sahrawianerne og Vestsaharas fremtid. I rollespillet får eleverne en indgående forståelse for FN's sikkerhedsråd som politisk og internationalt apparat.

BAGGRUNDSVIDEN

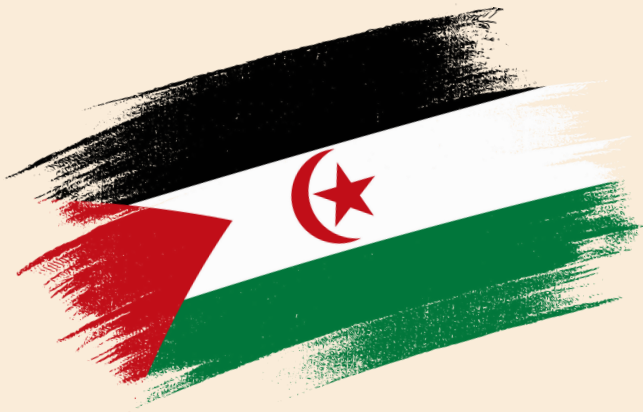
FN lover folkeafstemning

“Det geografiske område Vestsahara i det nordvestlige Afrika var fra 1884 en spansk koloni, primært befolket af den nomadiske gruppe saharawi. I årtierne efter Anden Verdenskrig trak Spanien sig ud af landet, og FN erklærede, at saharawierne havde ret til selvbestemmelse. I kølvandet på erklæringen i FN mente de to nabolande Marokko og Mauretanien, at de havde ret til suverænitet over territoriet. Dette blev dog afvist af Den Internationale Domstol. Marokko indledte en civil og militær besættelse, og i 1976 delte de to lande Vestsahara imellem sig. En væbnet konflikt brød derefter ud mellem besættelsesmagterne og den saharawiske nationale bevægelse Polisario Front, som blev støttet af Algeriet.

Efter nogle års væbnet konflikt trak Mauretanien sig ud af landet, hvorefter Marokko overtog deres geografiske område og fik de facto kontrol over det meste af Vestsahara. Den væbnede konflikt fortsatte og medførte, at tusindvis af saharawier flygtede fra landet, særligt til flygtningelejre nær Tindouf i Algeriet, hvor Polisario Front i dag har hovedsæde. I 1991 indgik Marokko og Polisario Front en våbenhvile, og FN forsikrede saharawierne om, at der ville blive afholdt en folkeafstemning i Vestsahara om deres ret til selvbestemmelse (Wilson 2014:3). En folkeafstemning som endnu ikke er blevet afholdt.” (Henriksen et al. 2025)

Kilde:
Videnskabelig artikel: “Tålmodighedens Poesi” (2025) Kirstine Damgaard Henriksen, Emma Harris, Mie Rise Adrian, Camille Holm Hasenfuss, Sabine Kamp Johannesen og Molly Nyeland

“Cycles of Crisis, Migration and the Formation of New Political Identities in Western Sahara” (2014), Alice Wilson

Officielt navn:
Den Saharawiske Arabiske Demokratiske Republik (SADR)

Regeringsform:
Eksilregering: Polisario Front /
under Kongedømmet Marokko
Uafhængighed fra Spanien den 12. januar 1976.
Fortsat ikke-uafhængig stat.

Region:
Nordafrika

Hovedstad:
El Aaiun

Areal:
266.000 km²

Indbyggertal:
590.506 (FN-estimat 2024)
- 2/3 udgøres af marokkanske bosættere. -
173.600 saharawier bor i flygtningelejre i Algeriet
Officielle sprog: Hassaniyya-arabisk

Læs mere om aktørerne i
konflikten på vores
hjemmeside:
www.etnografiskformidling.dk
(Se næste side (s. 4))

Konflikten om Vestsahara

BESØG TRE STEDER I DEN DIGITALE UDSTILLING

Den digitale udstilling er baseret på den fysiske udstilling Tålmodighedens Poesi, hvor unge saharawi-aktivister og kunstnere reflekterer over livet i venteposition. De er geografisk spredt, men en del af dem lever i flytningelejre i Algeriet, i det marokkansk besatte område af Vestahara samt i omkringliggende lande, bl.a. Spanien.

Se udstillingen her:

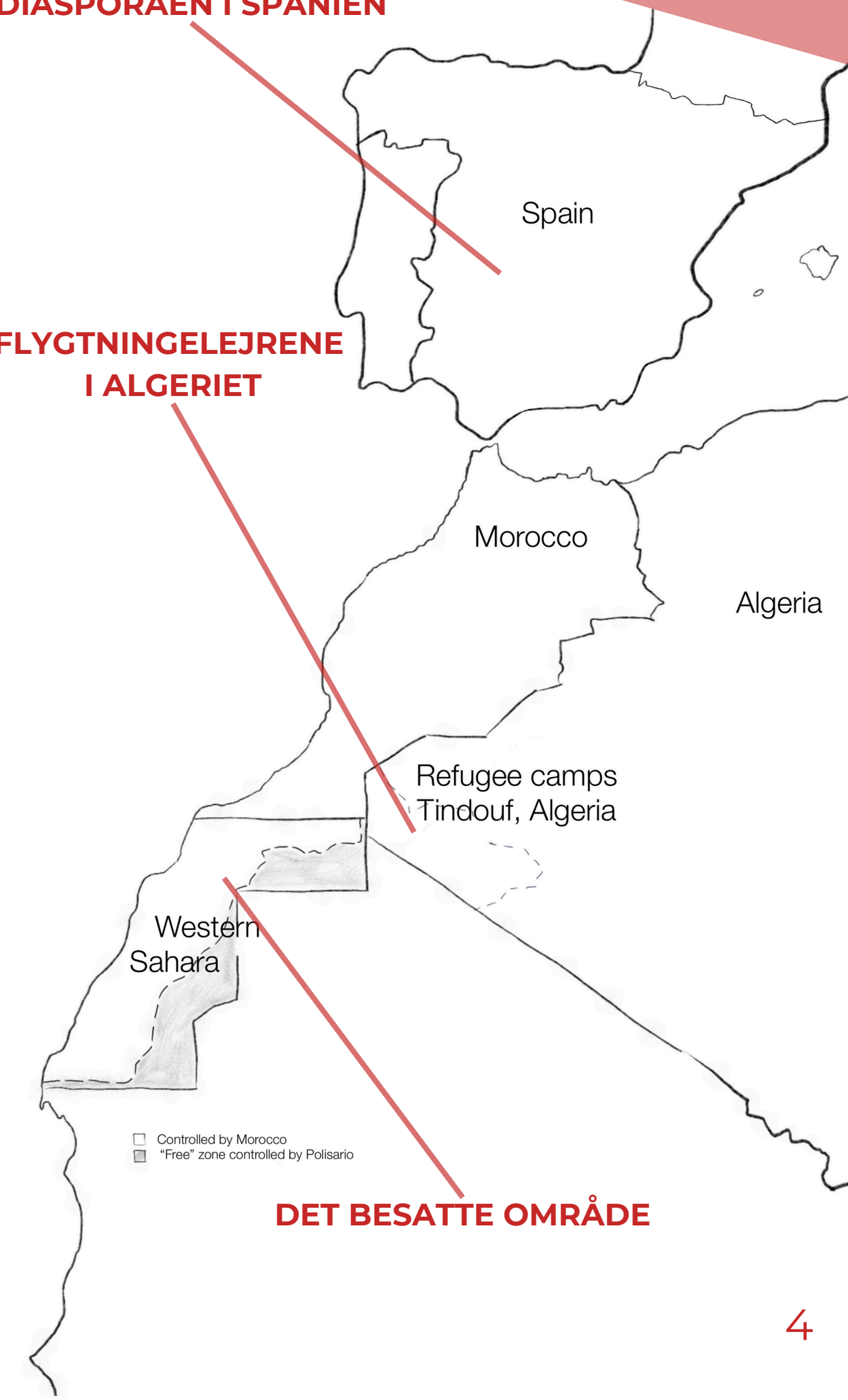
Link:

<https://www.etnografiskformidling.dk/t-lmodighedens-poesi-1/>

DIASPORAEN I SPANIEN

**FLYGTNINGELEJRENE
I ALGERIET**

DET BESATTE OMRÅDE

DEL 1: DANMARK I INTERNATIONAL POLITIK

TIL LÆREREN

LÆRINGSMÅL:

At eleverne opnår viden om konflikten i Vestsahara og dens politiske dimensioner på det lokale, nationale og globale niveau. Ved at bruge konflikten i Vestsahara som case tydeliggøres det overfor eleverne hvilke dilemmaer den økonomiske, politiske og sociale globasering ofte stiller os over for. I denne case, hvilke udfordringer der er forbundet med at tilgodese økonomiske interesser samtidig med at menneskerettigheder overholdes.

FOKUSOMRÅDER:

International politik
Menneskerettigheder
Dansk udenrigspolitik
EU som aktør

NOTER:

OPG. 3 kan evt. laves som matrix-øvelse, eller der kan laves 2 sideløbende Fredskonferencer

ESTIMERET TID:

Del 2: 45 minutter

OPG. 1: PODCAST OG BAGGRUNDSVIDEN (10 min)

Læs s. 3 (baggrundsviden). Gå derefter sammen med sidemakkeren og præsenter (på max 1 minut) hvad konflikten overordnet handler om. Brug din viden fra vidensarket og jeres lektie i podcasten. I skal skiftes til at fortælle.

OPG. 2: FIND AKTØRERNE (25 min)

Gå sammen 3-4 elever eller lav 8 grupper. Hver gruppe får uddelt én aktør og skal undersøge følgende spørgsmål om aktørerne listet op nedenfor.

- Danske virksomheder
- Danske NGO'er
- Danske politikere
- Danmark i EU

Gå ind på den digitale udstilling (find link via s. 6) og find jeres aktør i kortet. Læs teksten, tal om aktøren og svar på følgende 2 spørgsmål:

- 1) Hvem er aktøren og hvad er aktørens interesser?
- 2) Hvilken rolle spiller aktøren i konflikten i Vestsahara?

Der er to grupper om hver aktør.

OPG. 3: HOLD EN TALE TIL FREDSKONFERENCE I DANMARK

Hver gruppe skal repræsentere den "aktør" I har undersøgt i opgave 2. I skal selv finde på *hvem* fra den gældende aktør I vil være og I må gerne finde på en fiktiv organisation/politiker/virksomhed, men det skal stå klart hvad jeres holdning til konflikten er og hvem I er.

- Vælg en repræsentant, hvem er I?
- Præsenter jer selv
- Fremlæg jeres holdning. I skal virke overbevisende, så andre får lyst til at støtte jer.
- Talen må max vare 2 minutter

Danske virksomheder
og pengeinstitutter

Danske NGO'er

Danske politikere

Den europæiske union (EU)

DEL 2: LIVET SOM BESAT

TIL LÆREREN

INTRODUKTION:

Opgaverne på denne side forholder sig til værkerne i den digitale udstilling og til de forskellige livsvilkår saharawianerne lever under.

LÆRINGSMÅL

Opgaverne på denne side forholder sig til værkerne i den digitale udstilling og til de forskellige livsvilkår saharawianerne lever under. Eleverne skal opnå et øget kendskab til konflikten i Vestsahara gennem et møde med saharawiske kunstnere og aktivisme. Formålet er at få eleverne til at koble de forskellige politiske dagsordener med konkrete livsvilkår. Det er en måde at skabe identifikation og forståelse for hvilke konsekvenser politiske beslutninger har helt konkret.

FORBEREDELSE:

Eleverne skal på denne side bruge enten telefon eller computer til at klikke sig rundt i den digitale udstilling.

RELEVANTE BEGREBER:

krig, flygtninge, asyl, etnicitet, nationalt tilhørsforhold, rettigheder & pligter,

ESTIMERET TID:

Del 2: 45 minutter

OPG. 4: UNDERSØG ÈT VÆRK (20 min)

Klassen inddeles i 6 grupper.

Gruppe 1 & 2 undersøger værkerne i “Diasporaen i Spanien”, gruppe 3 & 4 undersøger værkerne i “Flygtningelejrene” og gruppe 5 & 6 undersøger værkerne i “Det besatte område”.

Læs om og analyser jeres værker og forbered en kort præsentation ud fra de 3 nedenstående spørgsmål (lav individuelle noter):

1. Hvordan er det at bo der, hvor kunstneren bor ud fra det værkerne fortæller?
2. Hvordan forholder værket sig til den politiske situation?
3. Hvordan bruger værkerne historien til at argumentere sin sag i forhold til den politiske situation i Vestsahara?

OPG. 5: FÆLLES PRÆSENTATION AF VÆRKER (15 min)

I plenum gennemgås til sidst de tre forskellige steder og de analyser grupperne er nået frem til. Det vil sige at gruppe 1 og 2 byder samtidigt ind, når det handler om Spanien, gruppe 3 og 4 når det handler om flygtningelejren og gruppe 5 og 6 når det handler om det besatte område. Det er med til at skabe en plenumsnak, hvor alle kan byde ind og hvor grupperne ikke skal tænke på præsentationen i sig selv, men mere på indhold og deres nye indsigter.

DEL 3: ROLLESPIL

TIL LÆREREN

FORMÅL:

Spillet giver eleverne en oplevelse af de dilemmaer, der optræder under FN's sikkerhedsråds arbejde med at få sikret en afstemning i Vestsahara. De får et indblik i international politik, hensyn og dilemmaer.

FORBEDERELSE:

Hvis en klasse er over 18 elever anbefales det at spille med 2 sæt spil. Inddel klassen i to dele, som hver skal spille sammen. Det hele foregår i samme klasseværelse.

Hver halvdel inddeles i 3 rollegrupper (dvs. 6 grupper i alt) og under forhandlingerne skal de tre rolle-grupper blandes, så der er mindst én repræsentant fra hver rolle-gruppe.

De tre rollegrupper:

- FN's sikkerhedsråd
- Polisario Front
- Marokko

HVAD SKAL I BRUGE:

Eleverne skal bruge noget at skrive med og et stykke papir i grupperne til noter. Derudover skal I bruge 2 sæt spil til én klasse.

ESTIMERET TID:

1 modul af 1,5 time

OPG. 7: ROLLESPIL: FN's SIKKERHEDSRÅD OM VESTSAHARA

Rollespillets præmis:

Året er 1991 og FN's sikkerhedsråd er ansvarlig for at sikre en folkeafstemning i Vestsahara. Marokko og Polisario Front har været i krig i 26 år, men efter at have indgået en fredsaftale skal der afholdes en folkeafstemning i Vestsahara. Dét skal FN's sikkerhedsråd være med til at sikre: Hvordan skal det foregå? Hvad skal på plads? Og kan parterne blive enige om hvem der skal stemme og hvad der skal stå på stemmesedlen. Det skal I sørge for ved at agere henholdsvis FN's sikkerhedsråd, Polisario Front og Marokko.

Konfliktniveau og spillets regler:

Konfliktniveauet må ikke overstige 10. Hvis konfliktniveauet overstiges, kolliderer forhandlingerne. Det overstiges hvis der vedtages punkter i aftalen, som tilsammen giver mere end 10. Konfliktnedtrapningen må ikke misbruges, så risikerer det at gå i minus, det betyder, at der ikke er indgået tilstrækkelige kompromisser og aftaler mellem parterne. Aftalen kan underskrives når I lander mellem 0 og +10 og har vedtaget noget ved alle fire punkter.

Benspænd:

I spillet er der vedhæftet fire benspænd, som underviseren kan bruge undervejs i forhandlingerne. Alle grupper behøver ikke at modtage alle benspænd, men de kan bruges, hvis forhandlingerne er gået i stå, hvis én gruppe er blevet meget hurtigt enige om alle punkter eller for at give nogle nuancer på konflikten. Hvert benspænd giver enten plus eller minus.

SPILLETS FORM

Del 1: Forberedelsesfasen (40 min)

Hver rollegruppe får udleveret et rollekort der skitserer deres rolle og hvad der er vigtigt for netop dem i forhandlingerne. De skal forstå deres rolle og klargøre en kort præsentation/brandtale, hvor de introducerer deres rolle for de andre i klassen. Én repræsentant fra hver gruppe rejser sig, lever sig ind i rollen og forklarer hvorfor forhandlingerne er vigtige for netop dem.

Derefter modtager hver gruppe sine 5 spillekort med krav, som de skal forholde sig til, forstå og udvikle argumenter for. De skal bruge disse under forhandlingerne. Når hver gruppe har læst og talt internt i gruppen om deres 5 spillekort sætter underviseren videoen med tidligere FN-chef Kurt Mosgaard på.

Link til film med Kurt Mosgaard
<https://youtu.be/bVD2jpjLr54>

DEL 3: ROLLESPIL

TIL LÆREREN

Hvis der er grupper, der er hurtige færdige kan det være en god idé at give dem flere benspænd. Det er ikke sikkert, at alle grupper når at få alle fire benspænd. Hvis forhandlingerne er godt i gang er det ikke vigtigt, at de når igennem alle benspænd.

Det er en pointe i sig selv, hvis flere grupper ikke når, at forhandle færdigt. Forhandlingerne om Vestsahara har været mere eller mindre i gang siden 1991 - og de er ikke afsluttet endnu.

Del 2: Forhandlingerne (35 min)

Forhandlingsgrupperne inddeles, så der er mindst én repræsentant fra hver rollegruppe. Spillepladen (fredsaftalearket) ligges i midten af bordet. Gruppen skal igennem de fire punkter og der skal vælges ét kort ved hvert punkt. De må gerne gå videre til næste punkt, hvis de ikke kan blive enige om det første. Så vender de bare tilbage til det. Underviseren går rundt blandt grupperne og hører hvordan det går og hjælper hvis de går i stå. Forhandlingerne påbegyndes. De skal holde øje med konfliktniveauet undervejs - enten om det er for højt eller for lavt.

Underviseren giver undervejs grupperne forskellige benspænd, som de skal forholde sig til. Benspændene kan enten gives efter at gruppen har indgået aftaler ved alle punkter eller undervejs i spillet. Det kommer an på hvordan diskussionerne forløber.

Del 3: Afslutning på forhandlingerne og opsamling (15 min)

Når fredsaftalen er underskrevet af alle parter - og aftalerne der er indgået, ikke overstiger 8 eller går under 0, så er spillet færdigt. Det er meget sandsynligt, at flere grupper ikke lykkes med at indgå en aftale. Men det er en pointe i sig selv - da forhandlingerne om Vestsahara har været mere eller mindre i gang siden 1991 - og de er ikke afsluttet endnu.

Til sidst skal alle grupper fortælle de andre i klassen hvad de har fundet frem til, hvilke dilemmaer de sad i og hvad de hver især mener om resultatet. Underviseren kommenterer på hver fredsaftales resultat og kommer med et par kommentarer til hvad der måske var sket hvis netop dette kompromis var indgået i virkeligheden.

SEND JERES FÆLLESVÆRK IND TIL OS OG BLIV DEL AF DEN DIGITALE UDSTILLING

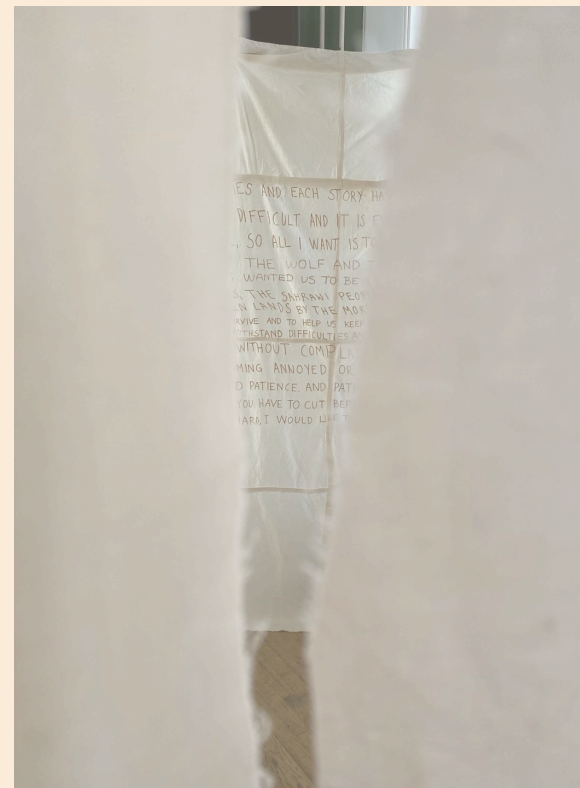
LAV ET FÆLLES VÆRK I JERES KLASSE

Lav et fælles værk og blev en del af den digitale udstilling I har arbejdet med i dag. Værket er baseret på samme metode, som fællesværket i udstillingen "Exquisite Corpse".

Stil jer i en rundkreds med en papirlap og et skriveredskab hver. I skal nu skiftes til at sige ét ord. Ordet I siger skal svare på følgende spørgsmål:

HVAD VIL DU FORANDRE I VERDEN?

Efter alle har sagt deres ord skriver I hver især jeres ord ned på den lille lap papir og lægger den i den rundkreds i før stod i, så I danner en cirkel af jeres ord. Læreren tager et billede af jeres værk og sender til admin@etnografiskformidling.dk
Skriv FÆLLES VÆRK i emnefeltet.

**SEND JERES FÆLLESVÆRK
IND TIL OS OG BLIV DEL AF
DEN DIGITALE UDSTILLING**

EN KÆDE AF ASSOCIATIONER

Sahrawierne har en lang tradition for mundtligt at overlevere fortællinger fra generation til generation. Dette værk er et samarbejde mellem alle sahrawi-kunstnerne og aktivisterne, som har deltaget i udstillingen. Værket er baseret på den surrealistiske teknik *exquisite corpse*, hvor en kæde af delelementer bliver til en komposition gennem associationer, der påvirker hinanden og skaber uforudsete effekter. Sahrawiernes individuelle stemmer knyttes sammen gennem deres fælles refleksioner over ordet TÅLMODIGHED i en kæde af lydbeskeder.

VIL DU VÆRE MED TIL AT FORANDRE VERDEN?

Har du lyst til at kæmpe sammen med andre for en mere retfærdig verden? Kan du ikke stå passivt til, mens folk verden over hele verden undertrykkes?
Så join Global Aktion!

Vi er en solidaritetsorganisation drevet af frivillige aktivister, der sammen med folkelige bevægelser verden over kæmper for grundlæggende politiske forandringer for at gøre op med global ulighed og undertrykkelse.

ARRANGÉR EN FUNDRAISING-FEST PÅ DIT GYMNASIUM

Hvis du er blevet inspireret til at gøre noget for saharawierne, så tilbyder vi at komme ud på din/jeres gymnasium og arrangere en fundraising-fest, hvor pengene går ubeskåret til klimasikring af skoler i Vestsaharas flygtningelejre.

Det eneste, du/I skal gøre, er at samle en gruppe engagerede kammerater og skrive til denne mail: nicholas@globalaktion.dk. Så vender vi tilbage og hjælper jer med at planlægge.

BLIV AKTIV ▾

KAMPAGNER

NYHEDER

MANDELAFONDEN

UDGIVELSER ▾

STØT GLOBAL AKTION EFTER BRANDATTENTAT PÅ MOBILEPAY: 77489

BILAG 1: TIDSLINJE

Den marokkanske Kong Hassan indleder
Den Grønne March ind i Vestsahara.
Invasionen fordømmes af FN's sikkerhedsråd.

Der indføres våbenhvile som afslutning på en 16 år lang krig mellem
Polisario og Marokko.
Parterne aftaler at afholde en FN-organiseret folkeafstemning om
territoriets fremtidige status

1884-1885

1975

1976

1991

Berlinkonferencen.
Spanien anerkendes som kolonimagt over
Vestsahara - kaldet Spansk Sahara

Spanien trækker sig formelt ud af Vestsahara, og
uafhængighedsbevægelsen, Polisario, opretter Den Saharawiske
Arabiske Demokratiske Republik (SADR). De første flygtningelejre i
Algeriet etableres.